

Sygn. akt VIII U 1994/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Teresa Kalinka

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2019 r. w Gliwicach

sprawy W. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 1 października 2019 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje W. R. prawo do emerytury górniczej poczynając od 1 września 2019 roku z zastosowaniem do wyliczenia 24% świadczenia, to jest części socjalnej, kwoty bazowej obowiązującej we wrześniu 2019 roku.

(-) sędzia Teresa Kalinka

Sygn. akt VIII U 1994/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 1 października 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu W. R. prawa do emerytury wcześniejszej na podstawie art. 46, w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach

z FUS. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż ubezpieczonemu przyznano już prawo do emerytury górniczej, a zatem w jego wypadku możliwym jest rozpoznanie jego uprawnień emerytalnych wyłącznie na innej podstawie prawnej. Ubezpieczony natomiast nie spełnia przesłanek do takiego świadczenia, bowiem na dzień 31 grudnia 2008r., nie posiadał ukończonych 55 lat życia.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury i obliczenia na nowo jej części socjalnej, wobec przepracowania ponad 30 miesięcy po przyznaniu emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Dodatkowo podkreślił, że brak jest podstaw prawnych do przyznania drugiej emerytury górniczej na podstawie tej samej ustawy.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony W. R. urodził się (...)

Decyzją (...) Oddział Z. z 13 stycznia 2009r. ubezpieczonemu przyznano z dniem 18 grudnia 2008r. tj. od ustania zatrudnienia, prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 48 w zw. z art. 49 ustawy emerytalno – rentowej.

W treści decyzji ZUS zaliczył ubezpieczonemu 25 lat i 10 miesięcy okresów składkowych oraz 3 lata i 3 miesiące okresów nieskładkowych.

Do 117 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,8, zaś do 159 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,5.

Kolejnymi decyzjami ZUS dokonywał waloryzacji świadczenia oraz przeliczenia jego wysokości z uwagi na doliczanie stażu pracy.

W dniu 16 września 2019r. ubezpieczony złożył w organie rentowym nowy wniosek o prawo do emerytury.

Zaskarżoną decyzją z 1 października 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 46, w zw. z art. 32 ustawy emerytalno – rentowej tj. po osiągnięciu wieku 55 lat i wykazania 20 lat pracy górniczej, jako pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu ZUS wskazał, iż ubezpieczonemu już ustalono prawo do emerytury górniczej, brak zatem podstaw do przyznania kolejnej emerytury górniczej. W związku z powyższym rozpoznał jego uprawnienia do emerytury na innej podstawie prawnej.

Ustalono, iż ubezpieczony posiada 9 lat i 9 miesięcy pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym z art. 50d oraz 23 lata pracy górniczej z art. 50 c ust. 1 ustawy. Łącznie ubezpieczony posiada ponad 25 lat pracy górniczej.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego. Zgromadzona dokumentacja jest kompletna i została sporządzona w sposób rzetelny, a jej wiarygodność nie budzi wątpliwości. Nadto okoliczności faktyczne nie były sporne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W. R. w dniu 16 września 2019r. złożył wniosek o prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej w miejsce dotychczas pobieranej emerytury górniczej.

Zaskarżoną decyzją ZUS odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej w oparciu o inną podstawę prawną niż dotychczas pobierane świadczenie.

Przedmiotem niniejszego postępowania jest więc prawo ubezpieczonego do kolejnej emerytury tj. emerytury górniczej przyznanej na innej podstawie prawnej niż uprzednio przyznane mu świadczenie.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie jest bezsporny. Przedmiotem sporu jest natomiast interpretacja przepisów ustawy emerytalnej.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1270 ze zm.).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, iż przepisy dotyczące emerytur górniczych zostały zmienione ustawą z dnia 27 lipca 2005r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2005r. Nr 167, poz. 1397) – z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2007r. – w ten sposób, że uchylono między innymi art. 34, 48 i 49, zaś regulacje odnośnie prawa do emerytury górniczej zawarto w Rozdziale 3a, tj. w art. 50a-50e.

Ubezpieczony nabył prawo do emerytury górniczej na podstawie przepisów w brzmieniu poprzednio obowiązującym, na podstawie tzw. „starych przepisów” tj. art. 48 w zw. z art. 49 ustawy emerytalno – rentowej.

Zgodnie z treścią art. 48 ust. 1 prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługiwało pracownikom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r., a przed dniem 1 stycznia 1969r., którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 i z zastrzeżeniem art. 49.

Obecnie ubezpieczony zgłosił wniosek o prawo do „nowej” emerytury górniczej w wieku 50 lat tj. w oparciu o nową podstawę prawną a zatem w stosunku do niego należało stosować przepisy znowelizowane z dniem 1 stycznia 2007r. tj. art. 50a i następane ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Zgodnie z art. 50a ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury górniczej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. ukończył 55 lat życia;
2. ma okres pracy górniczej, wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust.1
3. nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z ust. 2 wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Natomiast odpowiednikiem uchylonego art. 48 ustawy emerytalno – rentowej jest obecnie art. 50e ust. 1 ustawy, zgodnie z którym prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.

Organ rentowy stanął na stanowisku, że prawo do emerytury górniczej można uzyskać tylko jeden raz, a zatem osoby, które po raz pierwszy wystąpią do ZUS z wnioskiem o emeryturę górniczą, mogą uzyskać uprawnienie do tej emerytury albo na podstawie art. 50e albo na podstawie art. 50a omawianej ustawy, jeśli spełnią warunki wskazane w tych przepisach. Natomiast nie ma możliwości ponownego ustalenia prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a albo 50e ustawy,

w sytuacji gdy wnioskodawca pobiera już emeryturę górniczą przyznaną w oparciu o jeden z tych przepisów.

Sąd nie podziela stanowiska organu rentowego, albowiem przepisy powołanej wyżej ustawy w rozdziale 3a zatytułowanym Emerytura górnicze przewidują kilka rodzajów takich emerytur i nie zawierają zakazu ich nabywania w oparciu o różne podstawy prawne.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z 5 marca 2013r. sygn. akt III AUa 1117/12 podkreślił, że ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – wśród rodzajów emerytur górniczych rozróżnia emeryturę górniczą bez względu na wiek i zajmowane stanowisko w przypadku wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przez co najmniej 25 lat przyznaną na podstawie jej art. 50e ust. 1 oraz przewidzianą w art. 50a emeryturę górniczą w obniżonym wieku 55 lub 50 lat przy 10 lub 15-letnim okresie pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 w ogólnym okresie ubezpieczenia górnika (20/25 lat). W ocenie sądu są to zatem dwa różne świadczenia.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z 2 marca 2017r., I UZ 61/16 (LEX 2284204) zwrócił uwagę, że w orzecznictwie przyjmuje się odrębność emerytur wobec różnych podstaw prawnych (tytułów) ich przyznawania, co oznacza, że na emeryturę można przechodzić kilka razy. W wyroku z 17 grudnia 2014r. sygn.

I UK 169/14 (LEX nr 1642866) Sąd Najwyższy wskazał, iż obecny art. 50e ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, będący odpowiednikiem dawnego art. 48 tej ustawy, statuuje własny, odrębny od art. 50a układ warunkujący nabycie uprawnień do emerytury górniczej, rezygnując z przesłanki wieku emerytalnego na rzecz dłuższego, bo 25-letniego stażu kwalifikowanej pracy górniczej. Takie stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z 1 kwietnia 2014r., I UK 366/13 (LEX nr 1455428) i w postanowieniu z 20 lipca 2017r., I UK 458/16.

Przepisy te różnią się zatem w zakresie koniecznych przesłanek zarówno okresami wymaganej pracy górniczej: art. 50a ust. 1 i 2 ustawy wymaga legitymowania się odpowiednio okresem 20 i 25 pracy górniczej i równorzędnej, w tym okresem odpowiednio 10 i 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1, art. 50e ust. 1 wymaga wykazania 25 lat pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (z uwzględnieniem ust. 2.), jak też różnią się co do przesłanki osiągnięcia wymaganego wieku w art. 50a ust. 1 i 2 i jej braku w art. 50e ust. 1.

Nie można więc zgodzić się z organem rentowego, iż po stronie ubezpieczonego nie wystąpiły jakiegokolwiek przesłanki, uzasadniające uzyskanie prawa do kolejnego świadczenia.

Ubezpieczony posiada wymagany w art. 50a ust. 2 okres pracy górniczej, osiągnął również wiek 50 lat, co w ocenie Sądu należy uznać za spełnienie przesłanek z art. 50a ust. 2 ustawy, a zatem spełnienie przesłanek z przepisu, który w sposób odrębny statuuje nabycie prawa do emerytury górniczej od art. 50e ust. 1, na podstawie którego ubezpieczony nabył uprzednio emeryturę górniczą.

Spełnieniu tych przesłanek nie stoi na przeszkodzie fakt, że od czasu nabycia uprawnień do emerytury górniczej w 2012r. odwołujący nie posiada nowych okresów pracy górniczej.

Jak wyżej wskazano, w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie było sporne, że ubezpieczony spełnia przesłanki wskazane w art. 50a ust. 2 ustaw, tak w zakresie wymaganego okresu pracy górniczej, jak i wieku.

Mając powyższe na uwadze należało uznać, że ubezpieczony spełnia przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury górniczej w oparciu o inną podstawę prawną niż dotychczas przyznane świadczenie.

Z tych względów – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu W. R. prawo do emerytury górniczej poczynając od 1 września 2019r. tj. od miesiąca zgłoszenia

wniosku o to świadczenie. Równocześnie Sąd zobowiązał organ rentowy do ustalenia wysokości świadczenia z zastosowaniem do wyliczenia 24 % świadczenia to jest części socjalnej, kwoty bazowej obowiązującej we wrześniu 2019r.

Sąd wydał wyrok na posiedzeniu niejawnym zgodnie z art. 148¹ k.p.c. uznając, iż wobec zgromadzonego materiału dowodowego zawartego w aktach organu rentowego oraz treści odwołania ubezpieczonego, do którego ubezpieczony nie załączyła żadnych nowych dowodów, rozpoznanie sprawy na rozprawie nie jest konieczne, tym bardziej, iż odwołujący w swoim odwołaniu od skarżonej decyzji nie zawarł wniosku o przeprowadzenie rozprawy.

Zgodnie z art. 148¹ k.p.c. Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne (§ 1).

W przypadkach, o których mowa w § 1, sąd wydaje postanowienia dowodowe na posiedzeniu niejawnym (§ 2).

Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo (§ 3).

(-) Sędzia Teresa Kalinka